

TUTERAKO MANIFESTUA

Nabarra eta Katalunia nazio pirinotarren independentziaren aldekoa

MANIFEST DE TUDELA

per la independència de les nacions pirinenques, Navarra i Catalunya

MANIFIESTO DE TUDELA

por la independencia de las naciones pirenaicas, Navarra y Catalunya

2014

otsailak 22 / 22 de febrer / 22 febrero
12:00

BETERRI

Serralta 2, Tuter-Tudela

Tuterako Manifestua, Nafarroa eta Katalunia

nazio piriniotarren independentziaren aldekoa

Tutera hirian, 2014ko otsailaren 22an, bildutako sinatzaileok, gure gizarte piriniotarroi erkide zaizkigun problemak tratatzen ditugu, bai nafar gizartea, Euskal Herria eta Vasconia osoa barne, bai herrialde katalan guztien gizartea. Nahiz eta orain gizarte giroa eta erritmo demokratiko autodeterminatiboak, momentuz, ez dauden maila berdinean gure bi gizarteotan, bai daudela puntu erkide garrantzitsuak eta bestelakoak, guztiz bat ez datozenarren, zeinak funtsez osagarriak baitira. Gu guztiok demokraziaren eta eskubidearen errotiko defentsak mugitzen gaitu, batez ere garai honetan, noiz eta hasi baita libreki erabakitzeko eta autodeterminatzeko giza eskubidearen berehalako gauzatzea, mendebaldeko Europan pairatzen duten konkista dela eta, beren askatasunaz eta estatalitatez gabetuta dauden gizarte nazionalen aldetik. Nafar-euskaldunek eta katalanek, errioxar, aragoiar, gaskoi, okzitaniar eta beste batzuekin batera, mendikate pirinioarreko eta beronen ibai arro atlantiko eta mediterraneotako giza eta geografi orube zaharra partekatzen dugula oinarritzat hartzen dugu, Garona eta Ebro ibaien arroak barne. Dokumentu hau beharrezkotzat jotzen dugu zeren ikusten baitugu ezen, erabakitzeko eta libreki determinatzeko eskubide demokratikoetarik abiatuta, lehenik eta behin jarri behar direla etengabe konkistatuak eta ukatuak aurkitzen direlako gaur hibernatuta dauden gure estatu bietako hiritarren eskubide zibil eta politikoen gaur egungo existentzia. Erkide zaigu Pirinioar Eskubidea, mendikatea eta beronen ibai arroak partekatzen ditugun nazioetako instituzio gehienetan ageri den libertate zibilean oinarritua. Pairatzen ditugun konkistek pirinioar gizarteen mendekotasuna, murrizketa eta zatiketa suposatzen dituzte inposaturiko muga administratibo eta estatalen bitartez.

Jaume I.ak, “El Fets” izeneko bere liburuan, Tuterako topaketa kontatzen du, non Nafarroako eta aragoiar Koroako ordezkariak - gaur egiten dugun bezala - bildu egin ziren, Santxo VII.a erregearen eta Jaume I.a erregearen buruzagitzapean, hasiak ziren konkisten ondoren, 1200.eko, kasu, Itsas Nafarroan eta 1213.eko Muret-eko hondamendia, bi estatu pirinior hauek jasaten zituzten erasoei aurka egin ahal izateko hartu beharreko neurriak 1231.eko otsailaren 2an erabaki eta ebazteko. Garai hartan Tarragonenseko primatuak, lehenago Iruñeko apezpikua izanak, Espàreg de la Barca-k, zein sortzez Montpellierrekoa baitzen, Erroman bertan pretensio hegemonista gaztelarrei eta gurutzada frankoie aurka egin behar izan zien.

Pirinietako jendeen batasunari buruzko testigantzak ugari dira, zeinen artean ondokoak biltzen baititugu: XV. Mendean, Karlos Vianako Printzea, Nafarroako erregea bere aita Joan II.ak jazarrik, Bartzelonako herriak eta bertako instituzioek errege aldarrikatu zuten Juan II.a tiranoaren eta beronen seme Fernando Katolikoaren aurka. Arturo Kanpion eta Juan Iturrealde i Suit idazle nafarrek Bartzelonako ekitaldian esku hartu zuten 1881.etik aurrera, Nafarroa eta Katalunia arteko interes komunitatea goraipatzen zutelarik. Gamazada herri mobilizazio bateratuan, 1893 – 1894 urteetan, nafar Foruen aldeko defentsan, katalan herriak Nafarroarekiko elkartasuna publikoki adierazi zuen eta Gamazadan antolatutako ekitaldian katalan ordezkariak egon ziren. Ramon Violant i Simorra etnografoak bere obran milaka urteko pirinior kultur erkidegoaren errealtitatea biltzen du. Joan Maragall olerkariak Pirinioetako herrien giza batasuna kantatu zuen.

1135., 1175., 1200., 1453., 1512. eta 1620. urteetan Nafarroari eta 1714. urtean Kataluniari dagozkienez, Gaztelak istmo piriniorreko nazioen aurka bururatutako konkista etengabeen ondorioz, pirinior herriek pairatzen duten etengabeko mendekotasun-egoeraz jakitun gaude. Gaztelak penintsulako geografia idealizatu bat

monopolizatu nahi luke, eta halaber Frantziak ere kontinentean. Iragandako denborak -zeharo xurgatu beharrean – ez du inbasioen ondorioak ezaba daitezen lortu, zeinak areagotzen baitira jokaera ukatzaileen bidez eta ebasketa batez ere fiskalen bitartez, gehiegizko kupo eta kontrapartida baliokide gabekoen bidez, gaur egun inposaturiko botereek – botere politiko, kultural, ekonomiko eta erlijiosoak - larriagotzen dituztenak, zeinek jarraitzen baitu usurpatzen eskubide demokratiko eta politikoen gauzatzea gizarte hauei. Europar Batasunak ezin du beste aldera batera begiratu, piriniotar esparruan existitzen den gatazka politikoaren aurrean, kide diren bi Estaturen jokabide hegemonista setatsuaren erruz.

Orain, Nafarroaren eta Kataluniaren gainean, eta gainerako herrialde piriniotarretan, konkista irrazionalak irauten duela egiaztatzean, zein agertzen baita estatu konkistatzailearen desordena instituzionalizatuaren azpiko menpekotasun antidemokratikoan, egiazko elkartasuna libertatea berreskuratzeko aitorpen eta sostenguarekin hasten delakoan gaude, eta horrexegatik geure hausnarketa zintzotik piriniotar herrialdeetako herritarrei deialdia egiten diegu, bereziki Nafarroa eta Kataluniari, anaitasunezko konplizitatean beren indarrak bil ditzaten independentziaren alde.

TUTERAKO MANIFESTUAREN SINATZAILEAK:

Xabier Sadaba, Josep Guía, Mario Zubiaga, Héctor López Bofill, Tomás Urzainqui, Jaume Renyer, Xabier Ezeizabarrena, Josep María Vall, Gorka Knorr, Uriel Bertran, Gorka Palazio, Josu Lavin, Maiol Sanauja, Ester Hernández Olloki, José María Unzueta, Gaizka Basaldua, Mikel Iriarte, José María Blanzako, Eneko Del Castillo, Mikel Los Arcos, Xabier Suescun, ...

Manifest de Tudela, per la independència de les nacions pirinenques, Navarra i Catalunya

A la ciutat de Tudela, a 22 de febrer de 2014, els signants reunits, tractem dels problemes que ens són comuns a les nostres respectives societats pirinenques, la navarresa, inclosa euskal-herria i tota Vascònia, i la catalana de tots els Països Catalans. Tot i que ara l'ambient social i els ritmes democràtics autodeterminatius, de moment, no són al mateix nivell a les nostres respectives societats, sí que hi ha importants punts comuns i altres, encara que no coincidents del tot, que són substancialment complementaris. A tots ens mou la radical defensa de la democràcia i del dret, especialment en aquest temps, quan ha començat l'exercici immediat del dret humà a la lliure decisió i autodeterminació per les societats nacionals encara privades de la seva llibertat i estatalitat per la conquesta continuada que pateixen a l'Europa occidental.

Partim de la base que navarresos - bascos i catalans, juntament amb riojans, aragonesos, gascons, occitans i altres, compartim el vell solar geogràfic i humà de la serralada pirinenca i les seves conques fluvials cap a l'Atlàntic i cap al Mediterrani , incloses les del Garona i l'Ebre. Considerem necessari aquest document perquè veiem que, partint dels drets democràtics a decidir i a la lliure determinació, s'ha de posar en primer terme l'existència també actual dels drets civils i polítics de la ciutadania dels nostres respectius Estats avui hibernats, per trobar-se continuadament conquerits i negats. Ens és comú el dret Pirinenc, basat en la llibertat civil en bona part de les institucions de les nacions que compartim la serralada i les seves conques. Les conquestes que patim suposen la subordinació, minoració i la divisió de les societats pirinenques mitjançant fronteres imposades, administratives i estatals .

Jaume I, en el seu llibre "Els Fets", relata la trobada de Tudela, on els representants de Navarra i de la Corona aragonesa - igual que avui fem - es van reunir, encapçalats respectivament pel rei Sancho VII i el rei Jaume I, per, després de les conquestes ja iniciades , com la de 1200 a la Navarra marítima i l'hecatombe de 1213 a Muret, acordar el 2 febrer 1231 les mesures a adoptar conduents a fer front a les agressions que eren víctimes els dos estats pirinencs. En aquella època el primat de la Tarragonense, i abans bisbe de Pamplona , Espàrreg de la Barca, natural de Montpeller, va haver de fer front fins a Roma a les pretensions hegemonistes castellanes i a les creuades franques .

Els testimonis sobre la unitat de la gent dels Pirineus són nombrosos, entre els quals recollim els següents: Al segle XV, Carles príncep de Viana, rei de Navarra perseguit pel seu pare Joan II, va ser aclamat pel poble de Barcelona i les seves institucions com a rei davant el citat tirà Joan II i el seu fill Ferran el Catòlic . Els escriptors navarresos Arturo Campión i Juan Iturralde i Suit van participar en els actes organitzats a Barcelona a partir de 1881, ressaltant la comunitat d'interessos entre Navarra i Catalunya. En la gran mobilització unitària i popular de la Gamazada, 1893 - 1894, en defensa dels Furs navarresos, el poble català va expressar públicament la seva solidaritat amb Navarra i van estar en els actes organitzats en ella representants catalans. L'etnògraf Ramon Violant i Simorra recull en la seva obra la realitat de la mil·lenària comunitat cultural pirinenca. El poeta Joan Maragall va cantar la unitat humana dels pobles dels Pirineus.

Som conscients de la situació de permanent subordinació que pateixen els pobles pirinencs, com a conseqüència de les conquestes continuades sobre les nacions de l'istme pirinenc, iniciades principalment en 1135, 1175, 1200, 1453, 1512 ,1620 per al cas de Navarra i 1714 per a Catalunya, efectuades per Castella, que pretén monopolitzar

una idealitzada geografia de la península, i per França al continent. El temps transcorregut - lluny d'absorbir per complet - no aconsegueix esborrar els efectes de les invasions, que s'accentuen amb les actuacions negacionistes i espoliadores -especialment fiscals també amb les quotes desproporcionats i sense contrapartides equivalents- avui agreujades pel poder impost - polític , cultural , econòmic i religiós - que continua usurpant l'exercici normal dels drets democràtics civils i polítics a aquestes societats . La Unió Europea no pot mirar cap a un altre costat , davant el conflicte polític existent en l'àmbit pirinenc, per l'obstinada actitud hegemonista de dos dels seus estats membres .

Ara, en constatar que la irracional conquesta continua sobre Navarra i Catalunya, com en els altres pobles pirinencs, manifestant-se en l'antidemocràtica subordinació al desordre instituonitzat l'Estat conqueridor, jutgem que la solidaritat veritable comença amb el reconeixement i suport a la recuperació de la llibertat recíproca, i per això des de la nostra sincera reflexió fem una crida als ciutadans i ciutadanes dels països pirinencs , especialment de Navarra i Catalunya , perquè en fraternal complicitat uneixin les seves forces per la independència .

SIGNANTS DEL MANIFIEST DE TUDELA

Xabier Sadaba, Josep Guía, Mario Zubiaga, Héctor López Bofill, Tomás Urzainqui,
Jaume Renyer, Xabier Ezeizabarrena, Josep María Vall, Gorka Knorr, Uriel Bertran,
Gorka Palazio, , Josu Lavin, Maiol Sanauja, Ester Hernández Olloki, José María
Unzueta, Gaizka Basaldua, Mikel Iriarte, José María Blanzako, Eneko Del Castillo,
Mikel Los Arcos, Xabier Suescun, ...

Manifiesto de Tudela, por la independencia de las naciones pirenaicas, Navarra y Catalunya

En la ciudad de Tudela, 22 de febrero de 2014, los firmantes reunidos, tratamos de los problemas que nos son comunes a nuestras respectivas sociedades pirenaicas, la navarra, incluida euskal-herria y toda Vasconia, y la catalana de todos los Paisos Catalans. Aunque ahora el ambiente social y los ritmos democráticos autodeterminativos, de momento, no están al mismo nivel en nuestras respectivas sociedades, sí que existen importantes puntos comunes y otros, aunque no coincidentes del todo, que son sustancialmente complementarios. A todos nos mueve la radical defensa de la democracia y del derecho, especialmente en este tiempo, cuando ha comenzado el ejercicio inmediato del derecho humano a la libre decisión y autodeterminación por las sociedades nacionales todavía privadas de su libertad y estatalidad por la conquista continuada que padecen en la Europa occidental. Partimos de la base de que navarros-vascos y catalanes, junto con riojanos, aragoneses, gascones, occitanos y otros, compartimos el viejo solar geográfico y humano de la cordillera pirenaica y sus cuencas fluviales hacia el Atlántico y hacia el Mediterráneo, incluidas las del Garona y del Ebro. Consideramos necesario este documento porque vemos que, partiendo de los derechos democráticos a decidir y a la libre determinación, se debe poner en primer término la existencia también actual de los derechos civiles y políticos de la ciudadanía de nuestros respectivos Estados hoy hibernados, por hallarse continuadamente conquistados y negados. Nos es común el Derecho Pirenaico, basado en la libertad civil en buena parte de las instituciones de las naciones que compartimos la cordillera y sus cuencas. Las conquistas que padecemos suponen la subordinación,

minoración y la división de las sociedades pirenaicas mediante fronteras impuestas, administrativas y estatales.

Jaume I, en su libro "Els Fets", relata el encuentro de Tudela, donde los representantes de Navarra y de la Corona aragonesa - al igual que hoy hacemos - se reunieron, encabezados respectivamente por el rey Sancho VII y el rey Jaume I, para, tras las conquistas ya iniciadas, como la de 1200 en la Navarra marítima y la hecatombe de 1213 en Muret, acordar el 2 de febrero de 1231 las medidas a adoptar conducentes a hacer frente a las agresiones de que eran víctimas ambos Estados pirenaicos. En aquella época el primado de la Tarragonense, y antes obispo de Pamplona, Esparreg de la Barca, natural de Montpellier, tuvo que hacer frente hasta en Roma a las pretensiones hegemónicas castellanas y a las cruzadas francesas.

Los testimonios sobre la unidad de las gentes de los Pirineos son numerosos, entre los que recogemos los siguientes: En el siglo XV, Carlos príncipe de Viana, rey de Navarra perseguido por su padre Juan II, fue aclamado por el pueblo de Barcelona y sus instituciones como rey frente al citado tirano Juan II y a su hijo Fernando el Católico. Los escritores navarros Arturo Campión y Juan Iturrealde y Suit participaron en los actos organizados en Barcelona a partir de 1881, resaltando la comunidad de intereses entre Navarra y Catalunya. En la gran movilización unitaria y popular de la Gamazada, 1893 – 1894, en defensa de los Fueros navarros, el pueblo catalán expresó públicamente su solidaridad con Navarra y estuvieron en los actos organizados en ella representantes catalanes. El etnógrafo Ramón Violant i Simorra recoge en su obra la realidad de la milenaria comunidad cultural pirenaica. El poeta Joan Maragall cantó la unidad humana de los pueblos de los Pirineos.

Somos conscientes de la situación de permanente subordinación que padecen los pueblos pirenaicos, como consecuencia de las conquistas continuadas sobre

las naciones del istmo pirenaico, iniciadas principalmente en 1135, 1175, 1200, 1453, 1512, 1620 para el caso de Navarra y 1714 para Catalunya, efectuadas por Castilla, que pretende monopolizar una idealizada geografía de la península, y por Francia en el continente. El tiempo transcurrido - lejos de absorber por completo - no logra borrar los efectos de las invasiones, que se acentúan con las actuaciones negacionistas y expoliadoras -especialmente fiscales también con los cupos desproporcionados y sin contrapartidas equivalentes- hoy agravadas por el poder impuesto -político, cultural, económico y religioso – que continúa usurpando el ejercicio normal de los derechos democráticos civiles y políticos a estas sociedades. La Unión Europea no puede mirar hacia otro lado, ante el conflicto político existente en el ámbito pirenaico, por la obstinada actitud hegemónica de dos de sus Estados miembros.

Ahora, al constatar que la irracional conquista continúa sobre Navarra y Catalunya, así como en los demás pueblos pirenaicos, manifestándose en la antidemocrática subordinación al desorden instituonalizado del Estado conquistador, juzgamos que la solidaridad verdadera comienza con el reconocimiento y apoyo a la recuperación de la libertad recíproca, y por ello desde nuestra sincera reflexión hacemos un llamamiento a los ciudadanos y ciudadanas de los países pirenaicos, en especial de Navarra y Catalunya, para que en fraternal complicidad unan sus fuerzas por la independencia.

FIRMANTES DEL MANIFIESTO DE TUDELA

Xabier Sadaba, Josep Guía, Mario Zubiaga, Héctor López Bofill, Tomás Urzainqui, Jaume Renyer, Xabier Ezeizabarrena, Josep María Vall, Gorka Knorr, Uriel Bertran, Gorka Palazio, , Josu Lavin, Maiol Sanauja, Ester Hernández Olloki, José María Unzueta, Gaizka Basaldua, Mikel Iriarte, José María Blanzako, Eneko Del Castillo, Mikel Los Arcos, Xabier Suescun, ...